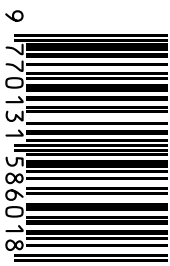

EESTI LOODUS

Looduse mitmekesisus linnas, kuusikus ja Kurgjal

Kuhu lähivad nahkhiired päeval?
Tõrjume sääski loodushoidlikult
Uus imetajate leviku atlas

ISSN 0131-5862 (trükkis)
ISSN 2228-3692 (võrguväljaanne)

9 770131 586018

71. aastakäik Nr 6, juuni 2020

www.eestiloodus.ee

- 2 Toimetaja veerg: Piret Pappel**
- 3 Sõnumid**
- 11 EL küsib: vastavad Joonas Plaan ja Rauno Kalda**
- 16 Aasta puu: Kuusikud Eestis**
Lembit Maamets annab ülevaate kuusikute muutustest viimastel aastakümnetel: üleraiest hoolimata võib rääkida kuusikute pindala ja tagavara suurenemisest
- 24 Linnakliima ja -klimatoloogia**
Mait Sepp kirjeldab linnakliima eripärasid, millest üks olulisemaid on õhutemperatuuri kõrgemad väärtused võrreldes lähialade omadega
- 28 Aasta loom: kuhu nahkhiired päevaks lähevad?**
Rauno Kalda, Oliver Kalda ja Karl Hendrik Tamkivi uurivad, kus vedavad ööloomad päevase aja ja kas inimesed saaks aidata varjupaiku luua
- 33 Üks uskumatu hõlmikpuulugu**
Heldur Sander meenutab Tallinna hõlmikpuid ja nelja aasta eest istutatud hõlmikpuu vähe tuntud eellast
- 36 Kunda iga – uus algus endise kestmises**
Rein Einasto ja Aat Sarv vaatlevad Kesk-Ordoviitsiumist pärinevate paekihide paiknemist meie paekihide üldise uurimislooga taustal
- 40 Sada rida Eesti loodusest: Kobras aitab leevendada mitut probleemi, nagu elurikkuse, metsa ja puhta vee kadu. Remek Meel**
- 42 Üks Eesti paigake: Kärevere: kesk vesist liiklussoont**
Juhani Püttsepp viib lugeja Tartu lähedale Emajõe kallastele, tuntud linnuvaatluspaika, kus on põhjust meenutada ka meie hüdroloogia-uuringute algusaegu
- 44 Poster: Ülle Jõgar**
- 46 Intervjuu: Eesti edu ei peitu loodusturismis**
Eesti Vabariigi presidenti **Kersti Kaljulaidi** küsitlenud **Toomas Kukk**

- 52 Kurgja metsad väärivad kaitseala**
Karl Adami käsitleb põhjusi, miks peaks tükk Põhja-Pärnumaast jääma üksnes looduslikule arengule
- 57 Uus vaksikuliik ja -perekond Tadžikistanist**
Aleksander Pototski jutustab liblikauurijate põnevast leiust: Kesk-Aasiast õnnestus avastada teadusele uus suurliblikate perekond
- 60 Maa ilmarekordid aina uuenevad 1**
Ain Kallis kirjeldab põhjusi, miks mõni ilmarekord ei jää püsima või tunnistatakse aja jooksul kõlbmatuks
- 62 Koostatakse uut Eesti imetajate levikuatlast**
Triin Edovald soovib üles märkida ka pealtnäha tavaliste loomade vaatlused: üksnes kõigi huviliste abiga on lootust saada täielik ülevaade kodumaa imetajate levikust
- 64 Loodusmaja: Üliõpilased kutsuvad lähedasse geograafiatundi**
Piret Pappel annab ülevaate, mis-moodi Tartu ülikooli geograafiaüliõpilased maateadust nähtavamaks muudavad
- 66 Tegutse teadlikult: Loodus- ja tervishoidlik sääse-, puugi- ja parmutõrje**
Martin Tikk annab nõu, kuidas peletada tüütavaid vereimejaid – kõige kindlam on riietuda sobivalt
- 69 Aiast ja põllult: Loodusest maitseainepurki**
Triin Nõu võtab seekord vaatluse alla vanad tuttavad taimed: kadakas, nõmm-liivatee, köömen ja pune
- 72 Raamatud**
- 73 Nuputa: ülesandeid bioloogia- ja geograafiaolümpiaadidelt**
- 74 Kroonika**
- 78 Mikroskoop**
- 79 Ristsõna**
- 80 Ajalugu, sünnipäevad**

Ärkame üles

Olen kogenud, et mõnikord võib eestlane teiste Euroopa riikide loodusesse suhtuda peaaegu sama suure umbusuga kui igasugustesse euronormidesse ja kõigesse muusse, mis on tundmatu ja võõras. Alpid on ilusad, kuid tõelist metsikut loodust neil seal ju pole. Meil on ometi hundid ja karud. Jah, Rootsisis leidub metsa, aga see on ju puupõld. Eestis raiutakse küll palju, aga meil on Alutagusel ka päris paksu metsa.

Eesti looduse ja keskkonna seisundisse süvenedes tuleb paraku välja, et meie põlislooduse poolest rikas kodumaa pole nii-öelda euronormide järgi kuigi heas seisus. Nii me siis tukume enda loodud roheli-se kuvandi najal nagu „Tukkuv karu“, Anton Starkopfi kätetöö, Tartu botaanikaaias.

Eesti keskkonnaühenduste koda tegi mai lõpus avalduse, millega väljendatakse toetust Euroopa Komisjoni värskele elurikkuse strateegiale. See keskendub kahele suurele mureallikale: liiga intensiivsest maakasutusest tulenevale elupaikade kaole ja põllumajanduse tekitatud saastele.

Keskkonnaühendused rõhutavad, et ka Eesti peab mõistma looduse ja majanduskeskkonna tugevaid seoseid: vaid elurikkas ja puhtas keskkonnas saab olla tagatud inimeste hea elu. Praeguste suundumustega aga ei saa kuidagi rahul olla.

Tõelisi loodusemetsi on meil üli-vähe. Eestis on üha vähem metsalinde, ka põllulindude arvukus ka-haneb. Muret teeb tolmeldajate liigirik-kus. Putukamürke kasutatakse põllu-majanduses aina enam.

Siinsest Eesti Looduse numbrist saab lugeda usutlust president Kersti Kaljulaidiga, kes on hariduselt bio-loog. Lääne-Virumaal lendorava elu-paikadega tutvunud president aval-dab intervjuus arvamust, et kuna sel-lel liigil tekib haabade vastu huvi siis, kui puu on juba kaks korda vanem kui kehtestatud raievanus, on lend-orava ja paberipuidu hankijate huvi-sid võimatu ühendada.

„Jäab küsimus, kas me ühiskon-nana jõuame kokkuleppele, et lend-orava ja teiste metsaelanike jaoks on meil osa metsast tarbest väljas. Meil võiks olla metsaruumi, kus lend-oravad saavad elada. Kui need on erametsad, siis peab olema kom-pensatsiooni võimalus, sest talumis-kohustust ei saa niisama kehtestada,“ arutleb president.

Samasugusele kokkuleppele on vaja jõuda ka teiste maastikutüüpide ja elupaikade küsimustes. Rahulikult ja teist poolt kuulates. Ja nii ruttu kui võimalik.

Piret Pappel

Foto: erakogu

EESTI LOODUS

71. aastakäik Nr 6, juuni 2020

Toimetuse aadress:

Baeri maja, Veski 4, 51005 Tartu
e-post eestiloodus@loodusajakiri.ee

Peatoimetaja **Toomas Kukk**
742 1143, toomas.kukk@loodusajakiri.ee

Toimetaja **Juhan Javois**
5661 0851, juhan.javois@loodusajakiri.ee

Toimetaja **Katre Palo**
(lapsehoolduspuhkusel)
521 8771, katre.palo@loodusajakiri.ee

Toimetaja **Piret Pappel**
piret.pappel@loodusajakiri.ee

Keeletoimetaja **Monika Salo**
monika.salo@loodusajakiri.ee

Küljendaja **Raul Kask**
raul@ww.ee

Väljaandja: MTÜ Loodusajakiri

Endla 3, Tallinn 10122, 610 4105
www.loodusajakiri.ee
www.facebook.com/eestiloodus

Tegevjuht, reklaam: **Riho Kinks**
508 6690, riho.kinks@loodusajakiri.ee

Turundusjuht: **Mariliis Kesküla**
501 0119, mariliis@loodusajakiri.ee

Tellimine: www.tellimine.ee/loodusajakirjad
617 7717, tellimine@expresspost.ee

Ajakiri ilmub keskkonnainvesteeringute keskuse toetusel

KESKKONNAINVESTEERINGUTE
KESKUS

© MTÜ Loodusajakiri, Eesti Loodus®, 2020

Summaries of some articles can be found at our web site www.eestiloodus.ee

Trükitoode
4041 0820

PEFC sertifitseeritud

Käesolev toode on pärit säästvalt majandatud metsast ja kontrollitud allikatest

www.pefc.ee

Trükitud trükikojas Printall

